

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рѣкъ IX.

Олифантъ, Па. Четверъ 22-го Серпня 1901.

Число 34.

Переглядъ тыж- дневый.

Министеръ Нау вернувъ до Вашингтону зъ причины полуднево-американскихъ розруховъ. Ше два корабль, мѣжъ ними величезный корабель Айова, выслали Сполуч. Державы для сбороны своихъ интересовъ. — Въ Алабамѣ спалено нѣгра подозрѣлого о злочинѣ насилуваня, въ присутствіи 500 людей. Въ Джорджіи те саме хотѣли зрѣти деякія бѣлыя загорѣльцы зъ однимъ нѣгромъ, але говернеръ перешкодывъ сему, выславши на мѣсте 3 компаніи міліціи. Судъ засудивъ нѣгра на повѣшене. Щобы подобный звѣрства не повтарялись, конституційна конвенція въ Алабамѣ ухвалила, що говернеръ мае право зложити зъ урядъ каждого шерифа, що не потрафитъ оборонити вязня передъ нападомъ товпы. — Цѣкаво, що републиканская конвенція, въ Іова, выразилась остро противъ тростамъ, а така сама конвенція въ Мерілендѣ взывае всѣхъ горожанъ до борьбы зъ политическими «босами». Мавъ бы се бути зворотъ до лѣпшого, чи лишь гачикъ на ловлене голосовъ неосторожныхъ выборцевъ? Що не лишь Русины, але и деякія Американцы суть обоятны для справъ загальныхъ и зносять терпеливо пановане босовъ, сего доказомъ такій мѣста якъ Нью Йоркъ, Филадельфія и другіи. Доказомъ такою байдужности зъ стороны вольныхъ сыновъ Америки е такожъ послѣднее голосоване въ Колумбіи, О. Мешканцы мѣста мали голосувати, чи хотять, щобы мѣсто само занялось справою освѣтленя, чи перадело сию справу въ руки приватной компаніи. И що-жъ ся стало? Ото лишь ¼ часть управленыхъ до голосованя — голосувала, а зъ нихъ лишь половина була за тымъ, щобы мѣсто само провадило справу освѣтленя. Повеже до важности ухвалы потрібна була ⅔ всѣхъ дѣйственно голосующихъ, то справа упала и приватна компанія на освѣтлюванію такъ великого мѣста буде робити немалы зыски.

Новофундландія (край) вырвалася зъ шпотовъ капиталиста Reid а за оплатою 850.000 долларовъ. Исторія сего така: Новофундландскее правительство хотѣло будовати желѣзницю, але робота ишла пниваю, бо урядники сильно крали. Тогда прійшовъ Mr. Reid и каже: Я вамъ збудую желѣзницю, а вы за се дасте менѣ 3.375.000 акровъ землѣ. Миністры, котрыхъ часть урядованя мавъ скоро скончитись, бо на ихъ мѣсте зостали выбраны другіи, прістали на предложене Mr. Reid-а, що бувъ ихъ до-

брымъ пріателемъ и вѣдалъ ему що найлѣпшу землю. Новофундландцы полупались запѣзно, що они майже все въ рукахъ Mr. Reid-а и постановили заплатити ему 850.000 долларовъ, щобы лишь зрѣкъ ся своихъ претенсій.

Генераль McArthur пріѣхавъ зъ Филиппинъ до Спол. Державъ. Вѣтъ каже, що повстане знижене, х-тій армію не можна ще змѣнчати, для борьбы зъ «бандитами», котры не мають нѣчого спѣльного зъ повстанцами, але непокоятъ многіи околицѣ. Въ Мавилѣ, головномъ мѣстѣ филиппинскихъ острововъ, заведено вже цивильный урядъ, але вѣтъ не выборный лишь именованный зъ рамена американской комисіи. McArthur предсказуе, що черезъ задержане Филиппиновъ, Сп. Державы будутъ мати рѣшучій впливъ на справы въ Азіи. За послѣдній рѣкъ по концѣ юнія 1901 згинуло Американцевъ 245; раненыхъ 490; взятыхъ до неволѣ 118; повстанцевъ было убитыхъ 2.854, раненыхъ 1.193, взятыхъ до неволѣ 6.572; подалось 23.095. Се пошла справозданя McArthur-а.

— **Crispi**, бувшій преміеръ міністрѣвъ въ Италіи, померъ. Своего часу бувъ вѣтъ чововкомъ дуже радикальнымъ, ба навѣтъ мусѣвъ жити за границею, боячися переслѣдованъ за свои переконаня. Познѣйше однакъ его переконаня стали больше консервативными. Вѣтъ бувъ однимъ зъ авторѣвъ триединого союза Италіи, Австріи и Нѣмеччины, а причиною его упадку були неудачѣ италіанского войска въ Абисиніи.

Въ Порто Рико бойкотуя бразилійску каву, котра далеко танша вѣтъ мѣсцевой. Рѣвно-жъ зверненосъ до Спол. Державъ зъ просьбою наложити цдо 5 центовъ вѣтъ фунта на привожену каву, щобы въ сей способъ ратувати подупавшихъ плянаторѣвъ.

Галицкіи Русины роблять що лишь можуть, абы при темерѣшнихъ соймовыхъ вѣторахъ не упасти опять жертвою польско-шляхоцкой захланности. Передвыборчій вѣча и зборы вѣдбувають ся всюды досытъ численно; поступовый рускій часописъ и горячѣйшій патриоты (хотяи на жалъ не много ихъ маемо), поучують народъ при кождѣмъ нагодѣ и заохочують до дѣла, а головный выборчій комитетъ у Львовѣ вразѣ зъ повѣстовыми комитетамы розгорнули въ цѣлой вѣходной Галичинѣ живу дѣяльність. Недавно вѣдала такожъ вѣ складѣ котрой входили найвызначнѣйшій Русины. Цѣль ея була така, щобы поиниформувати рѣшающей сферѣ о рускихъ справахъ и по-

требахъ, а заразомъ, щобы найти въ нихъ оборону противъ польско-шляхоцкихъ розбоѣвъ подчасъ выборовъ. Президентъ австрійскихъ міністрѣвъ д-ръ Керберъ, (бо до него головно вѣдала дѣпутация), заповнювавъ всѣхъ, що буде старати ся о легальне переведене выборовъ и увѣрявъ о прахильности для Русинѣвъ. Однакъ доперва перебѣгъ и выслѣдъ выборовъ покажутъ, чи его заповненя були щирѣ, а правду сказавши, Русины не дуже имъ вже и вѣрять. Ихъ увѣряла такъ само попередники Кербера, а шляхта, якъ мучила, такъ и мучитъ насъ до теперѣ.

До „Amer. Slov. Novin“ доносятъ зъ Угорщины, що угорскіи Русины починають такожъ будити ся до життя зѣ своего довголѣтнего сну. Слѣдно се найлѣпше въ околицяхъ Унгвару, де зъ нагоды надходячихъ выборовъ до угорского союму, народъ почавъ навѣтъ думати о рускомъ послѣ. Въ Великихъ Вережинахъ вѣдбуло ся навѣтъ численне вѣче и тамъ зѣ великимъ одушевленемъ присутнихъ ухвалено кандидатуру дра Андрея Рабара, Русина родомъ зъ унгварского ком. Подѣя нечувана мѣжъ угорскими Русинами! Можна зъ нею заключати, що имъ такожъ надѣла мадьяризация, гнѣтъ магнатѣвъ и вызыскъ ихъ любимцевъ жидѣвъ.

На поли битвы въ пол. Африцѣ не зайшла минувшого тыждня нѣ одна важная змѣна. Бурѣ зовсѣмъ не злякали ся прокламаціи Киченера, бо буютъ ся далѣ, а о капитуляціи немы и бѣсѣды. Вѣтъ 10 днѣвъ бурскіи страты въ забытыхъ, раненыхъ и полоненыхъ не переходили числа 50, подчасъ коли Англіицѣ въ томъ самѣмъ часѣ потеряли больше якъ 200 людей. Подобно мае ся и зъ рѣжными войсковыми засобами. Бурѣ мало що стратили, бо мало що мають, але въ Англіицѣвъ нема днѣ, щобы имъ не вѣдобрано ту череду худобы, тамъ кольканайцѣ въвозъ зѣ поживою и муніцією, табунъ коней и пр. Дойшло до сего, що всякій англ. транспорты, мусѣтъ супроводжати сильная армія — въ противномъ разѣ все достане ся въ руки Бурѣвъ. Мѣсцями навѣтъ мусѣтъ австрійскіи терпѣти голодъ и недостачу всего. Въ наслѣдокъ такихъ обставинъ, пріимѣряе Киченеръ що разѣ больше террору и варварства супротивъ своего вѣрога. Послѣдній вѣсти говорять, що въ колоніи Кейпъ казавъ вѣтъ розстрѣляти двоухъ зовсѣмъ невинныхъ бурскихъ горожанъ, а въ додатку уоруживъ 3000 Каф-рѣвъ, дикуновъ, щобы при ихъ помочи скорше зломити опѣръ Бурѣвъ. Противъ сего Бурѣ протестуютъ всѣма силами, заявляючи рѣвночасно, що розстрѣляють

каждого Кафра, якого зляпають зъ оружемъ въ рукахъ або злягалъ, въ службѣ Англіицѣвъ. Треба надмѣнати, що въ пол. Африцѣ не було ще случая, абы оденъ цивилизованный народъ въ борбѣ зъ другимъ, уживавъ до помочи дикуновъ. Е проте надѣя, що въ сию справу вмѣшае ся мѣжна-родна мирова конференція въ Гагѣ, и Англія буде змущена помехати свою нову тактику.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Серпень.	Матей ап.
22 Ч.	Лаврентій
23 П.	Евста, Клавдіи
24 С.	
25 Н.	12. Фотій, Амміяны
26 П.	Максима, Иполита
27 В.	Михаѣ, Феод. пч.
28 С.	Успеніе Богородицы

— **Сими днями** вѣзѣздитъ до Канады о. Василь Жолдакъ, мітрополіцій секретаръ, Василіянине, де зъ припорученія гал. мітрополита мае зайятися організаціею тамошнихъ рускихъ парохій. Такъ доносятъ „Дѣло“ зъ дня 6. с. м.

— **Мостъ** подѣ желѣзничнымъ поѣздомъ заваливъ ся въ околици мѣ-точка Бейонъ. Текс., а цѣлый поѣздъ, вразѣ зъ 30 подорожныхъ упавъ до рѣки. Зъ людей на щасте не згинувъ нѣхто, що треба завдячувати меткимъ рыбакамъ, котры зѣ пожертвованемъ ратували нещасныхъ, а такожъ и сѣбѣ обставивъ, що рѣка въ томъ мѣстѣ не дуже глубока.

— **Права майнерскіи** мають бути вскорѣ перетолкованъ на слѣдующій языкъ: шведскій, нѣмецкій, словенскій, польскій, Hungarian (мадьярскій?), австрійскій(?), литовскій и италіанскій. Таке розпоряджене выдавъ шефъ бюро копанель J. Roderick.

— **Free country?** Въ мѣстѣ Тампа, въ Флоридѣ вѣдбухъ страйкъ цигарниковъ. Компаністы не мѣгучи собѣ дѣти рады дати, зляпали 18 больше дѣяльныхъ членѣвъ юніи цигарниковъ и посадили ихъ до арешту. Те саме зроблено зъ редакторомъ одной газеты, що тримавъ сторону страйкерѣвъ.

— **Злодѣйствъ**, котры мають апетитъ на желѣзничны поѣзды (трейны), прибувае въ Америцѣ. Сѣ и дня 13. с. м. задержали они зновъ и обрабували особовый поѣздъ недалеко Денайсонъ, Текс. Самъ разомъ не хотѣли навѣтъ удовлетворити ся тымъ, що найшли въ почтовѣмъ вагонѣ и касѣ, бо зѣ револьверами въ рукахъ пустились мѣжъ подорожныхъ тай казали собѣ зложити все грошѣ и дорожночноста, якъ лишь мали при собѣ. Въ сей способъ самы подорожніи зложили имъ больше, якъ 1000 долларѣвъ, Желѣзничная компанія высла-ла за злочинцами погоню.

— **Святе письмо** въ нашѣй рѣднѣй мѣстѣ. Краевіи часописи доносятъ, що мѣжъ папѣрами бл. п. Пантелеймона Кулѣша, нашего славного писателя и майстра живого рѣдного слова, знайдено перекладъ цѣлого святого письма зъ мовы еврейской на нашу. Перекладъ такой мають лишь Нѣмцы. Тожъ жена Кулѣша удалася до св. Синоду въ Петербургъ, щобы той выдрукувавъ св. письмо, але дармо. А треба знати, що той св. Синодъ мае подѣ собою до 25 міліонѣвъ Русинѣвъ, хотѣвъ бы загарабити всѣхъ Славянъ (навѣтъ въ Америцѣ), а тому 2 роки выдавъ св. писмо на всѣхъ бесѣдахъ уживаныхъ въ Росіи, ажъ на двоухъ татарскихъ, а въ нашѣй рѣднѣй нѣ. Тожъ Кулѣшева удалася до бібліаного товариства въ Лондонѣ, котре не только згодилося выдрукувати, але ще и заплатити вѣдѣ 5 тысячъ рублѣвъ. Дастъ Богъ, що може вскорѣ будемо мати вже цѣле св. письмо на рѣднѣй мѣстѣ, за якимъ нашъ люде такъ допытуютъ.

— **Въ новѣмъ каналѣ**, який будуе ся подѣ Клівлендѣ, О. для спровадження воды до мѣста, повставъ оногоды огонь и прапровадивъ до утраты житя 13 робѣтниківъ, що тамъ працювали. Нещасній нема ли навѣтъ куда ратуватися, лишь неначе мухи гинули въ водѣ або огни.

— **Урядники** Спол. Углекопѣвъ зѣ 3 округѣвъ твердого угля вѣдбули нарады въ Гейзелтонѣ, Па. 9-го августа. Ухвалено скликати мітингъ въ Гейзелтонѣ на 27-го августа, на котромъ мае бути такожъ президентъ Mitchell и члены езекутивного комитету. На мітингу томъ мае бути полагоджена справа огляданя юнійныхъ картъ, чому противлять ся деякія компаніи; организова-ны робѣтниковъ въ льокальній юніи пошла мѣсця, где роблять, а не пошла мѣсцевости, котры замѣшкують (якъ було досѣ); придумана способу, въ який бы можна всѣхъ робѣтниковъ, що працюють при углю и роблять рѣжну роботу, втягнути до Юніи Спол. Углекопѣвъ и полагоджена другихъ помѣнчихъ справъ. Если тѣ справы будутъ переведены удачно, то Юнія Сполуч. Углекопѣвъ вѣросте до побывалой силы и буде могла слѣдующого апрѣля диктовати условія капиталистамъ, а въ разѣ водкиненя тыхъ условій, застановати весь углювый промыселъ.

— **Рѣка Янг-тсе** въ Хинахъ выступила зѣ береговъ, зляла сотни миль землѣ и стала причиною смерти многихъ тысячъ людей. Вода поднеслась о 40 стопъ въ гору и выглядае якъ величезное озеро. Лишь тутъ и тамъ видно вершки деревъ або дахи домовъ.

— **Рѣка Янг-тсе** въ Хинахъ выступила зѣ береговъ, зляла сотни миль землѣ и стала причиною смерти многихъ тысячъ людей. Вода поднеслась о 40 стопъ въ гору и выглядае якъ величезное озеро. Лишь тутъ и тамъ видно вершки деревъ або дахи домовъ.

— **Погану жѣнку** мавъ хоровитый Петро Бабчакъ, селянинъ зѣ Зоброва, парижского комитату, на Угорщинѣ. Она не лишь гризла его мовъ иржа желѣзо, не лишь знущалася надъ нимъ безустанно и морила голодомъ, але и била дуже часто. Недавно такъ ударила его якоюсь бѣдою по голову, що забила его вѣдѣ разу, а щобы затерти слѣды злочину, взяла трупа за ноги и кинула до недалекой студнѣ. Люде, котры пріишли по воду, вытягнули забытого, а повѣдомлена о всѣмъ жандармерія арештувала недобру бабу. Судъ въ Шарішу розберавъ оногоды сию справу и засудивъ убійницю на 15 лѣтъ тяжкой вязницѣ.

— **Оденъ чововкъ** зѣ Колорадо именемъ Монсон згодивъ ся на те, щобы лѣкарѣ зробили на нѣмъ пробу, чи сухоты звѣрчѣи могутъ бути шкѣдливѣ для чововѣка, але подѣ условіемъ, що если-бъ вѣтъ умеръ въ наслѣдокъ сего пробы — его родина дѣстане вѣдповѣдне забезпечене ажъ до смерти.

— **Цѣсаръ** австрійскій приславъ 200 коронъ на руки французского місіонера Lacombe на цѣли місііи мѣжъ Русинами въ околицѣ Едмонтонѣ.

— **Езекутивный комитетъ** Сполученыхъ Углекопѣвъ на послѣднѣмъ засѣданіи Ам. Федерациі Працѣвъ мавъ бы скликати председателѣвъ и секретарѣвъ всѣхъ организацій входячихъ въ складѣ Амер. Федерациі Працѣвъ для обдумыва-ния средствъ помочи для стальныхъ робѣтниковъ въ ихъ темерѣшномъ страйку.

— **Ажъ пять** кораблѣвъ разбилось въ одномъ тыждни на австралійскихъ моряхъ (якъ рознесли телеграммы зѣ Сидней дня 10. с. м.) въ наслѣдокъ величезной бурѣ морской. Назвы разбитыхъ кораблѣвъ слѣдующіи: Manley, Protector, Alexander Berry, Passe Partout и Norden. Колько людей згинуло тогда вразѣ зѣ кораблями, нѣхто до теперѣ не знае.

— **Мѣстечко** Прилѣпъ и околицю на повѣ-островѣ балканскомъ въ Македоніи майже зовсѣмъ знищила повѣнь. Болгарская газ. „Прѣпорецъ“, яка выхѣдитъ въ Софіи, пише, що зѣ водою поїшло тогда цѣле майно дооколичного населеня вразѣ изъ 600 будынками, а вода взносилася на всѣхы на 2 метры высоко.

— **Робѣтничій** организація въ Easton, Pa. агітуютъ противъ пріяня \$50.000 яко дурунку А. Карнего на будынокъ публичной бібліотеки въ томъ мѣстѣ, а то зѣ той причины, що Карнегъ е неприятеlemъ робѣт-никовъ.

Бурѣ слабиутъ пошла довгого геройского водпору величезной англійской силы. Есть се право природы, що навѣтъ дуже сильный организмъ недостатно вѣдживлюванный а напротивъ безустанно ослабляемый, мусѣтъ вѣдкѣнчати подати ся подѣ неустойчивымъ нападами вышней силы. Се есть правдою головно о людскомъ тѣлѣ, котре на-ражене на агубный впливы погоды, особливо темерѣ далеко сильнѣйшій якъ коли-небудъ, вымагае надзвичайного доновнованя силъ и вѣдсвѣжуваня змученныхъ органовъ, чого ознаки показуютъ ся на тѣлѣ и умѣ. Въ такомъ критичномъ часѣ дѣйственно необходимо потрібнымъ есть для каждого уживати Тринера Америк. Еліксиръ Горкого Вина, котрый есть лѣтими выпробованю медицинаю противъ всѣхъ слабостей органовъ травленя, цевнымъ чистителемъ крови, сильно вѣдмѣняе и вѣдсвѣжуе умъ и тѣло, поправляе апетитъ, помагае жолудкови добре тра-вити, а щобы пожива буда больше пожиточною, спроваджуе твердый сонъ и возбужде охоту до працѣ. Сей цѣлковитый наслѣдокъ по-ходить лишь зѣ уживаня правдивого и одинокого лѣ-ничного Горкого Вина, яке выробляе Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. и нѣхто другій. (Въ аптикахъ пытайте лишь выключно Тринера а не берѣтъ ничъ ишого!) Каждый буде его хвалити, заживаючи ту при-емну и дуже добродѣйну медицину, котра повинна бути всегда, а особливо те-перъ регулярнымъ лѣкомъ для людей яког-небудъ вѣку и обохъ половъ.

Дописъ.

Сирентонъ, Па., 23. юлія, 1901.

Населенію Сирентонъ и околицѣ:
Выдаю се свидѣство въ хосѣтъ страдающей людскости. Чимъ те все зѣ радости, хотѣю такъ, що зѣ великого зорущеня и буду въ силѣ напастъ его якъ повнѣнчати, знача, что ще темерѣ многи мусѣтъ таити, терпѣти, якъ и перше терпѣвъ. Мешкаю подѣ ч. 122 Harper Str. въ Dunmore, Pa. Працюю яко машиниста въ A. D. Spruce, у влаетельствѣ углювыхъ зако-пѣвъ въ Dunmore. Ше перѣзъ 14 роками пріишлося менѣ было подлагати ся при-вѣшено паровыхъ папѣ и вѣдѣ тодѣ, ставъ и въ наслѣдокъ сего, терпѣти стра-дѣний мукъ. Робивъ що могъ, радивъ ся лѣ-карѣмъ, та все дарма. Каждый поручавъ менѣ операцію рѣзання, на що я не хотѣлъ згодитись. Носивъ подвязки, але я-они лишь продовжали мои муки. Все по-чавъ-сѣмъ терати надѣю на вытѣчене, по-ли въ томъ чѣтаючи подѣлку для дра Alex. O'Malley въ газетѣхъ, пріишло менѣ на-гадку, уати ся до него на поруку. Якъ за-гадавъ такъ зробивъ, — подѣвѣи ся его-лѣченомъ хемічно електричнымъ способомъ и нывѣ чую ся цѣлковымъ чововкомъ. Все больше, якъ мѣсяць не пишу подѣ-звѣтокъ и жите менѣ мило. Почувало ся прѣ-те до обовязку подати до вѣдомости загалу, яку пошуку адѣлае кождому др. Alex. O'Malley, котрый мае офісъ въ Burr Building, 134 Washington Ave. въ Scranton, Pa. RICHARD WEBBER.

Хто не-будѣ схоже бачити ся адъ мною, лѣхай голосѣтъ ся на помѣнше подѣлный адресъ:
DR. ALEX. P. O'MALLEY.
Офісъ въ Wilkes-Barre а Scranton, Pa. Сервентонскій офісъ Burr Building, 134 Washington Ave. Вилансбергерскій офісъ 160 So. Washington st.

"SVOBODA"

(LIBERTY.)

The Little Russian Weekly,
published every Thursday
by the Svoboda Publ. Co.,
111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished
on application.

Entered at Olyphant, Pa.
Post Office as Second Class
Matter.

"Свобода"

газета для русского на-
рода в Америке и органъ
Р. Н. Союза, выходить
по вторнику въ Четвертъ
и пятницу:

Въ Америкѣ на годъ	\$2.00
" " " " " "	1.00
" " " " " "	50
" " " " " "	18
До старому краю на годъ	\$2.00

Оплачивать газету треба все-
гда въ горы (напередъ).

Адресъ:
"SVOBODA"
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Грошъ треба посылать въ
реджестрованомъ листѣ, або
черезъ экспресовый або поч-
товый money order (мони
ордеръ). Money order, то е
карточка, котору доставете
вѣдъ почтара або агента на
экспресовомъ офісѣ, пошлѣтъ
намъ, бо безъ того мы не
годны грошей достати.

ВЪЗЫМЕННЫХЪ ДОПИСЕЙ НЕ
ПРИНИМАЕМО.

Хто хоче, чтобы его адресъ жи-
внѣ, мусѣтъ подати намъ, кромѣ
нового, такожъ свой старый адресъ.

Черезъ нашу редакцію можна
заказывать и пересылать грошъ для
староправныхъ русскихъ газетъ и другихъ
изданий.

Страйки а тепе- рѣшнй уряды.

Послѣдними часами чуе-
мо багато о страйкахъ. Они
лучають ся чымъ разъ ча-
стѣйше и бувають чымъ разъ
больше завѣяты.

Страйкъ есть нѣчо иншо-
го, якъ лишь борьба капита-
листѣвъ, або якъ нашъ люде
кажутъ «компанистѣвъ» зъ
робѣтниками. Капиталисты
хотѣли-бъ якъ наибольше
вызискувати робѣтниковъ, а
робѣтники жадають повной
заплаты за свою працю.

Страйки мусѣтъ повтаря-
тись чымъ разъ частѣйше и
бути завѣятышми, бо 1)
робѣтники чымъ разъ боль-
ше освѣдомлюють ся, орга-
нізують ся и получаютъ свою
силу; 2) всѣ фабрики, ко-
пальнѣ и другіе галузы про-
мыслу переходять въ руки
чымъ разъ меншого числа
капиталистѣвъ, котры будучи
сильными, могутъ успѣш-
нѣйше боротись зъ робѣт-
никами — словомъ: сила и
свѣдомость такъ робѣтни-
ковъ якъ и капиталистѣвъ
возрастае та робѣть однихъ
и другихъ больше смѣлыми
а менше уступчивыми.

Якужь ролю отиграе у-
рядъ мѣсцевой, стейтовый
або и народный въ виду сей
борьбы працѣ зъ капиталомъ?
Вѣдѣть вѣсно. Урядъ стае
по сторонѣ тыхъ, котры да-
ли ему власть въ руки. И
иначе не може бути. У-
рядъ не може стояти на
сторонѣ и дивитись обоятно
на сую борбу, вѣдъ мусѣтъ
помогати тымъ, подѣ кот-

рыхъ контролею находить
ся. А що до сего часу у-
рядниковъ выбирали лишь
капиталисты (хочъ и при по-
мочи коротковидныхъ ро-
ботниковъ), то теперѣшнй
урядъ, чмъ то мѣсцевый, чи
стейтовый, чи народный брали
всегда сторону капитали-
стѣвъ. Доказѣвъ на се полно
и то безъ взгляду на се, чи
урядъ бувъ въ рукахъ ре-
публиканской чи демокра-
тической партіи.

Капиталистичный соймы не
дозволяли робѣтникамъ у-
зброюватись, хотѣя позво-
ляти компаниямъ спрово-
дзувати узброенныхъ людей
противъ своимъ страйкерамъ
въ цѣли «охоронѣ житя и
власности».

Мейоры мѣсты, посылали
поліцію, шерифы записали
депутованныхъ (неразъ
наибѣднѣйшихъ людей), го-
вернеры высылали міліцію,
а навѣтъ президентъ высла-
валъ федеральне войско, що-
бы помочи капиталистамъ на-
страшати и поковати страй-
керѣвъ; если было потреба,
выкидывали неупорядкованъ,
чтобы мати подставу стрѣляти
на безоружныхъ людей,
жены и дѣти!). А все те
для «захованя права и по-
рядку» и то такъ за пано-
ваня републиканѣвъ якъ и
демократѣвъ.

Капиталистичный судьи вы-
давали приказы, въ силу
котрыхъ робѣтникамъ возбу-
довано намовляти — до
страйкованя своихъ бра-
товъ; заказувано юніямъ
платити запомогу своимъ
членамъ страйкерамъ, дер-
жати публичный мітинги, хо-
дати по публичной дорожѣ
близько мѣсця страйку, пу-
бликовать водозвы въ ин-
тересъ страйку и т. д. Если
робѣтники не слухали тыхъ
розпоряджень, то ихъ са-
ждали до арештовъ безъ пе-
реслуханя передъ судомъ
присяжныхъ. Навѣтъ хлоп-
цѣ и дѣвчата мусѣли сидѣ-
ти по арештахъ за те, що
важлились назвати «скеба»
(зрадника робѣтничою спра-
вы) властивымъ именемъ,
або ему выкривитись. 2)
Мѣжь тымъ тѣ самы судьи
позволяли капиталистамъ ро-
бати списы вызначѣннихъ
страйкерѣвъ и ихъ переслѣ-
дувати.

Коли повызши способы
ще не помагали, тогды под-
давано мѣсце, где бувъ
страйкъ, подѣ военне право,
арештовано больше дѣ-
яльныхъ страйкерѣвъ и у-
становлювано офіціально
регімі сувѣтъ, полягаючий
на томъ, що каждый робѣт-
никъ мусѣтъ ся впередъ
подписати, что не пристае
до юніи и доперва тогды
могъ ся старати о роботу.
Хто не хотѣвъ подписати
такого зъобовязаня, сего
дня доставалось до черного
спису (blacklist), а тогды
могъ знати, что буде мусѣтъ
зойти не одну сотку миль,
закимъ достане роботу и то
хитанъ подѣ змѣненыхъ име-
немъ. 3)

Що-жь зъ сего выходитъ?
Зъ сего выходитъ такъ, что
робѣтника мусѣтъ вѣе разъ
зрозумѣти, что «якъ довго
урядниками будутъ служи
котрой небудь капиталистич-
ной партіи, такъ довго въ
борѣ зъ капиталістами они
(робѣтники) будутъ мати

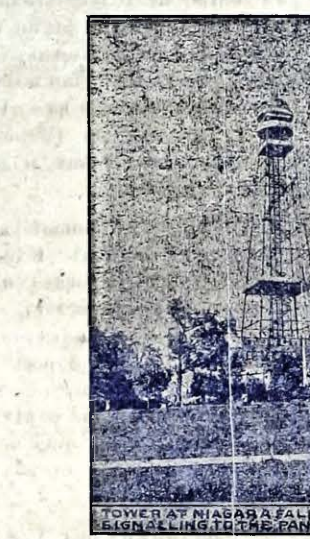
1) Выстарчить пригладати разобийши
нашимъ депутатамъ або войска на
страйкерѣвъ въ Гометствѣ, Чикаго 1894
року въ Бруклинѣ, въ Кристалъ Дриксъ, Бо-
фало, Лангмеръ и доперва мавшого ро-
лу въ Ст. Луисѣ.
2) Тѣмъ и имъ подобный розпорядке на-
писталистичный судьи булы выданы въ
стейтахъ Connecticut, New York, New Jer-
sey, Pennsylvania, Ohio, Kentucky, Illinois,
Missouri и въ многихъ другихъ.
3) Съ разъ дѣялись за вѣдомостью и зго-
дою и порученемъ републиканского пре-
зидента McKinley-a и демократичного го-
вернера Steunenberg-a въ Idaho.

противъ себе кромѣ силы
капиталистѣвъ еще силу рѣж-
ныхъ урядѣвъ. Чтобы мати
урядъ въ разѣ страйку по
своей сторонѣ, а не по сто-
ронѣ капиталістѣвъ — му-
сятъ робѣтники вы-
бирати на уряды не
капиталистичныхъ
прихвостнѣвъ, але
людей, що признають
ся до робѣтниковъ,
належать до ихъ пар-
тіи.

А се робѣтники могутъ
зробити, се лежитъ въ ихъ
силѣ, кобы лишь у нихъ
троха больше розумѣня рѣ-
чи та едности!

Борба

стальныхъ робѣтниковъ зъ
трестомъ тревае дальше. По-
заякъ зломане сего страйку
могло-бъ мати лѣхъ наслѣд-
ки на всѣхъ организаціи ро-
ботниковъ, то-жь всѣхъ робѣт-
ники зъ зацѣвленемъ при-
глядуютъ ся той борбѣ. На
роздакъ президента Шефера
вправдѣ не застрайкували
всѣхъ юний робѣтники вѣдъ
разу, але каждый день при-
носятъ новы вѣсти о збѣль-
шеню ся числа страйкерѣвъ
навѣтъ зъ помѣжъ неюній-
ныхъ робѣтниковъ. Робѣтни-
ки въ Joliet и Milwaukee,
що належать до юніи, але
не хотѣли сразу страйкува-
ти, вже прилучились до
страйкерѣвъ. Такъ само есть
надѣя, что если не всѣ, то
бодѣ значна часть юній-
ныхъ робѣтниковъ зъ по-
лудневого Чикаго такожъ за-
страйкуе. Але и стальной
трестъ не спочивае зъ за-

ХТО иде до Buffalo, N. Y. на все-американскую выставу — сей не повиненъ за-
буть подивитись на прекрасный водопадъ Ниагары. Отсе неже знаходить ся въ мѣ-
стечку Niagara Falls. Зъ немъ можна бачити не лишь водопадъ, але и цѣлу чудну око-
лицу на много миль.

ложеными руками. Вѣдъ
сироважуе робѣтниковъ
звѣдки лишь може и старе
ся удержати фабрики въ
руху. Чи се ему удасть ся
— побачимо. Теперъ голов-
но звернева увага на мѣсто
Duquesne, бо если тамъ ро-
ботники застрайкують, то
за ними пойдутъ робѣтни-
ки зъ Homestead и другіе.
Доси цѣла борба ведеть ся
кѣйно, але трестъ нанявъ
богато приватныхъ полиціе-
новъ, а въ Somerset стоить
друга бригада пенсильвеній-
ской народнои гвардіи. Де-
якіе офіцеры сего войска до-
стали безыменны листы, въ
котрыхъ было писано такъ:
«не забудь, что въ твоимъ
регіментѣ е багато юнийныхъ
робѣтниковъ, и вважай где
стоять, коли выдашь роз-
казъ стрѣляти». Зъ всего
видно, что заносить ся на
дѣлгій и завѣзтый страйкъ.
Побѣда робѣтниковъ буде
залежати вѣдъ ихъ едности
и помочи другихъ юній такъ
матеріальной якъ и мораль-
ной. Нашъ Русины,
шо вже неразъ бра-
ли участь въ страй-
кахъ и всегда дер-
жались якъ на йлѣп-
ше, повинны и теперъ
стануты якъ муръ
въ рядахъ робѣтни-
ковъ. Не хай анѣ од-
ного «скеба» не знай-
дешъ мѣжь Русина-
ми!

ОДОЗВА

до Русинѣвъ изъ Галичины и Угорщи-
ны и до прочихъ Братей Славянъ
— о складку — на збудованіе новой
церкви, изъ твердого матеріала въ
Устью рускомъ (на Лемкахъ, гор-
лицкого повѣта, въ Галичинѣ).

СЛАВА ИСУСУ ХРИСТУ!

Дорогіи Братя Родимці!

Еще за давныхъ, паньщиз-
няныхъ, тяжкихъ для Русеи
Галиційской часѣвъ, збудо-
вана зѣстала въ Устью р.
— осередку Лемковщины —
еще въ 17. столѣтѣ, ма-
ленька бѣдна церковь изъ
дерева. За той долгій часъ,
пѣднимано коло ней, всякіи
можливи поправки и ѣтнов-
вленя; но сегодня, вже до
того прійшло, що опять той
старый будинокъ ѣтнвалъ
и украшати, неоплатится.
Повзятю прото богоугодну
гадку, поправду залишити,
а построити нову церковь
изъ твердого матеріала, та
показати передъ свѣтомъ,
что русскій Лемковскій на-
родъ хотяи якъ бѣдный, то
ѣвъ для славы Божой, го-
товъ пожертвовать послѣд-
ный центъ, абы лишь свою
побожность, вѣрованье и
любовь къ Богу Вседержи-
телю, а привязанность къ
звоему русскому обояду —
заспокоити.

Намѣренне предприняте
с. е. новый храмъ Божій у-
строити, самый селяне Устья
русск. безъ помочи чужо-
сторонныхъ добрыхъ людей
довершити не суть въ станѣ.
Удали ся задлятого до мене,

4. Желѣзница, котра мала
бы лучати Бардѣи съ Гор-
лицями, есть вже терасова-
на чересъ Устья русск., где
непремѣнно и стаціа опре-
дѣлена буде.

5. Проктована есть для
выгоды Лемковъ-Русинѣвъ
и филия Общ. п. М. Качков-
ского въ Устью р.

6. Чересъ реченное село
провадитъ хороша повѣтова
дорога до минеральныхъ ку-
пель въ Высесовой.

Повысше наведено, спо-
воду приплывъ, больше ин-
телигенціи, такъ урядни-
ковъ, предпримателей якъ
ремѣсниковъ, и то по боль-
шой части польской або
инной народности; котра то
интелигенція рим. кат. об-
ряда, со взгляду на бѣдну
маленьку церковь (въ ко-
трой ледви 200—300 може
помѣститись) запрагне мати
костель, а тогды русску
церковь, узнають за незда-
лу, неотвѣтну, валящу ся,
та лишать ю безъ опѣки, а
поставлять костель великій
красный. — При костелѣ
не тяжко было бы потому
умѣстити «matczyski», чтобы
просвѣщали нашего Лемка,
та вщепляли въ немъ поль-
скіи идеи, та ѣтводили его
отъ русской народности, и
ѣтъ кѣного восточного об-
ряда. На послѣдъ легко бы
и до того могло прійти, что
въ школѣ выкладовый языкъ
русскій, замѣнили бы поль-
скимъ, и село мало-помалу
сполщило бы ся — на со-
ромъ и ганьбу имени рус-
скому и нашому восточному
обряду.

Въ Устью русск. должна
отже станути хороша цер-
ковь, бо вѣдъ знаемо изъ
печальной исторіи нашой
Руси, что тылько церковъ
наша русска съ ей восточ-
нымъ обрядомъ, сохранила
нашу Русь отъ цѣлковитой
загады.

Свертаюся про то съ
усерднѣйшою просьбою: на-
сампередъ къ Устьянамъ
тутъ въ Амерѣцѣ пребыва-
ющимъ, а такъ къ прочимъ
Родимцамъ изъ Галичины и
Угорщины: Не отказѣтъ се-
му святому дѣлу Братя Ру-
сины и Славяне, Вашей ми-
мостивой помочи, а «Богъ
небесный воздасть Вамъ сто-
рицею». Сія колектка на цер-
ковъ въ Устью р. заряджа-
на въ той способъ, что въ
каждой мѣсцевости где па-
шій Русины знаходять ся,
есть упрошенныхъ такой
колекторъ, котрый въ своемъ
плейзѣ на сію цѣль пожер-
твованя собирати — даромъ
потрудитесь; а послѣ собран-
ну квоту, со списомъ жер-
твователей, має препору-
чено на мои руки ѣтсылати.
Я сновъ присланнымъ мѣ-
гроши, умѣтну на процентъ
либо въ америк. банку, либо
въ пидничной старокрасной
кастѣ, и съ часу до часу,
предкладати буду выказъ
всѣхъ жертвователей, чтобы
ихъ честный имена, яко бла-
годѣтелей храма Божого, въ
особенну на то приготова-
ну пропаметну книгу были
вписаны, абы по всѣ часы
ихъ церковь въ своихъ мо-
литвахъ воспоминала.

На послѣдъ свертаюся къ
Всечестн. Отцамъ въ Христѣ
братямъ (галиційскимъ и
угорскимъ) съ умилитель-
нѣйшою просьбою: Извольте
Всеч. Отцы духовныи, сему
богоугодному дѣлу,
своимъ вліятельнымъ сло-
вомъ быти на помочи, та
дати въ своемъ приходѣ вы-
брачному на то приговорѣ
— позволеніе — на при-
веденну цѣль — пожертво-
ванія собирати.

О правдивости и потребѣ
упомянутой колектки, удо-

стовѣряю Васъ Всеч. ОО.
моею священническою въ
ничемъ неспрѣворенною че-
стью.

Пересылаючи всѣмъ Бра-
тьямъ Русинамъ ширѣйшіи
желанія Божого благослове-
нія — остоаюсь неизмѣннымъ
другомъ русского народа.
Христосъ посредѣ насъ!
Mayfield, Pa. въ день св. Слав. Апост.
Кирилла и Меодіи 1901.
Беофанъ А. Обухевичъ.

Дописи.

3. Августа, 1901 р.

14).

3 Украини.

І въ цьому році, якъ і щорі-
чно, більшъ ніжъ половина
України підлягла подъ люту
голоднечу. під те безхлѣбе,
яке давно вже зробило ся
задля такой глубоко-чорно-
земной країни, якъ наша Кра-
їна, яка прогословувала сво-
імъ хлѣбомъ всю Европу, сама
тепер у старці пішла! Вона
голодае, пухне зъ голоду,
винародовують ся фізичне!

Могутна земля від некуль-
турнихъ відносин до неї еї
діток почала хворіти, а яка ж
користь, який вжиток дѣ-
тивъ зъ хворѣи нееньки? Зви-
чайно, що дуже лѣхий. О-
то ж треба б піклувати ся
про лікуванє нашої прого-
дованки, треба б втѣмнати
нарѣштѣ вже те, але нашъ
нарідъ такой темный, такой
неосвѣчений, що він того
втѣмнати мочи не має. Він в
тому сам не винен, бо пани,
володарі его, не дають йому
прозріти і задля своїхъ вла-
стныхъ егоїстичныхъ підставъ
навмисне затемняють його
очи на все і навмисне при-
мущують його бути сль-
пим, такимъ сльпимъ, що він
не баче й того, якъ він самъ
себе веде до загибну. Земля
зараз на Україні вироблена
до безкраю; сїе на полі хлѣ-
бор-бъ хлѣб, а роде овсюгъ та
інше сьмітѣ. Хлѣбороб ди-
вить ся на те, та тільки чу-
хасть ся, та крѣче, а що
робити, щобъ хлѣбъ бувъ, а не
бурян на ниві, він зовсімъ
не знае, та і допитувати ся
не хоче, та навѣтъ і не знае
чій можно до чого допита-
ти ся...

Не одинъ нашъ украї-
нський хлѣбороб на вміє
широкий Україні не вміє
землі удобровати, гноїти еї,
чи що іначе такъ зъ нею ро-
бити. Орѣть ся, й сѣтъ ся
й досі, якъ орали і сїяли пра-
дїди, прапрадїди, а решта
зъ року в рікъ ¼ України безъ
хлѣба сидить.

Сьвітла треба задля на-
шого народу, сьвітла, а його
йому не дають, затують
навѣтъ його від сьвітла.

Чи довго-жъ такъ ще буде
дїтти ся у насъ? Чи довго?

Хто його знае! Ніхто тому
відповіди у насъ не дасть,
але настане часъ, коли тем-
нота інстинктивно піде дома-
гати ся чого їй треба і горе
тоді спіткаеть ся всѣмъ тимъ,
які тепер такъ безкарно
знуцають ся над нашими на
родомъ! Горе їмъ тоді буде!
Горе!

Українець.

Кумъ Гриць и Василь.

Василь: — Есь, кум-
цю, я чымъ разъ больше пе-
реконую ся, що въ правду
говорили неразъ. Зъ такими
порядками мѣжь людьми не
може бути добра на свѣтѣ.

Гриць: — Зъ якими по-
рядками? Вы певно почала
дешъ мѣжь недосѣдливыхъ по-
движниковъ, котры васъ
кулаками на свое переко-
нували... Такъ?
Вас.: — Нѣ, але я бувъ

у кума Джека, котрый, якъ
знаете, родивъ ся вже въ
Америкѣ и...

Гр.: — И тамъ привесли
бочѣвку пива, забавляли ся
зъ нею, а на закончене на-
били васъ.

Вас.: — И се нѣ, лишь
кумъ Джекъ читали дуже
цѣкаву англійску газету и
переводили гай объясняли
менѣ по руски. А тамъ сто-
яло чорне на бѣломъ, що
въ цѣлыхъ Сполуч. Держа-
вахъ пѣвнѣчной Америки е
заглодъ 3828 міліонерѣвъ,
котрыхъ майно выносить о-
круглыхъ 16 тысячъ міліо-
новъ долларѣвъ (т. з. 16 мі-
ліардѣвъ). Іншими словами:
майно всѣхъ людей, які
лашъ жиють въ Америкѣ,
себѣ 70 міліонового насе-
леня, обчислюють на 81 мі-
ліардѣвъ и 750 міліоновъ до-
ларѣвъ, зъ чого тыхъ 3828
міліонерѣвъ майже пѣту пай-
ку загорнули въ свои не-
чисты лабѣ. Що вы о томъ
думаете?

Гр.: — Гадѣю, що тыхъ
3828 міліонерѣвъ замѣнили
американську суспѣльность
на вола, зѣ своихъ міліар-
дѣвъ зробили величезный
батѣгъ, тай підганяють насъ,
якъ самы хотѣть...

Вас.: — Не розумѣю васъ.

Гр.: — Заразъ зрозумѣте.
Знаете, що все нынѣ цѣнять
на вагу гроша; знаете, що
грѣшъ дѣлае теперъ всѣ
чуда; змушуе людей до го-
рячковаго житя або смерті;
е тымъ зачарованымъ коле-
сомъ, коло котрого крутять
ся всѣ цивілізованны народы
нынѣшной doby. Зъ грѣш-
ма зробите все, безъ грѣш-
нѣчого. Въ наслѣдокъ сего
всѣ шукають за нами, здо-
ганяють ихъ и продъ ютъ
навѣтъ себе за нихъ. Нако-
ли отже 3828 людей зобра-
ли такой величезный сумы гро-
шей, такъ тымъ самымъ за-
копили все въ свои руки:
цѣлый край, его плоды, бо-
гатства и цѣле населене.
Навѣтъ найвыжшій урядъ въ
краю, школы, церкви; мо-
зокъ ученыхъ, мущкулы
бѣдныхъ — все до нихъ на-
лежить.

Вас.: — А мене такъ мои
мущкулы болять вѣдъ пра-
цѣ, що ажъ прію часами.

Гр.: — Бо вы завадѣто щиро
робите на тыхъ богатѣвахъ.

Вас.: — Та, бо менѣ здае
ся, що я на себе роблю, не
на богатѣвахъ.

Гр.: — Въ томъ и бѣда,
що намъ всѣмъ такъ здае ся.
Однакъ то привидѣ, обманъ
и сльпота, бо въ дѣйстви-
сти міліонеры все большій
купы золота нагромаджую-
ють, а мы булѣ, е и буде-
мо дѣдами. А се потягне
такъ довго, доки всѣ люде
не зрозумѣють, що міліоне-
ры суть нашими пѣвками
и розсадниками лаха. Вѣдъ-
сунемо ихъ на бѣкъ, а все
цѣде до лѣпшого. (Бере ка-
пелюхъ и хоче йти).

Вас.: — Де вже йдете?

Гр.: — До дому.

Вас.: — Зачекайте, бо хо-
чу васъ ще де-що запита-
ти, а головно за великій
страйкъ въ фабрикахъ же-
лѣза и стали.

Гр.: — Ажъ на другу не-
дѣлю; нынѣ вже нема часу.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

Хотѣи приступити до
„Союза“ най посылають
вступне и мѣсячне до ка-
сіера:

Alex Shlanta,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

И уведомлять секретаря под адресом:

D. D. Ruzicz,
P.O. Box 355,
OLYRHANT, PA., Lack. Co.
Хто бы був покритим же-
ний вѣдъ котрого зъ уряд-
ників «Союза», нехай па-
ше до председателя:
REV. A. BONCHEVSKY, 10 May Str.
Ansonia, Conn.

Въ мѣсяці Августѣ 6. р. при-
ступили до „Р. Н. Союза“
слѣдующіи нові члени:
Cleveland, Ohio.
Братство св. О. Николая.

Имя	Число въ год. членствѣ
Мих. Сардига	2198
Коваль Иванъ	2199
Садорякъ Семанъ	2199
Данило Иванъ	2200
Скваръ Иванъ	2200
Садорякъ Иванъ	2201
Сваръ Прокопъ	2201
Фудзакъ Иванъ	2202
Фель Гривъ	2202
Бацинъ Федоръ	2203
Иванъ	2202
Сбракъ Михайлъ	329

(Дальше буде.)
Припоминаю пп. секретар-
ямъ, щобъ стисло стосова-
лись до § 42 статутѣвъ „Р.
Н. Союза“ и засылали въ
своимъ часѣ грошѣ до го-
ловн. касы „Р. Н. С.“ т. е.
каждого мѣсяца найдалше
до 14 днѣвъ по мѣтингу.

Безъ вступного
до „Р. Н. Союза“ буде
приниматись членѣвъ въ
мѣсяці Октобру с. р.

Д. Парчъ,
секретарь

НОВИНКИ.

Дѣстане бесплатну пораду.
Кожный, хто має яку справу до сузу въ
старѣе краю, и наипише до головного уря-
ду Руско Народного Емиграціонного Дому
въ Америцѣ на адресу: Rev. N. Рибонеску
76 Grand Str., Jersey City, N. J.
Руско-Народ. Емиграціонный Домъ має
своего руского адвоката въ краю.

Звертаемо увагу всѣхъ на-
шихъ предплатниковъ, що за
„Свободу“ належить платити зъ
горн. Если хто дождеть, нехай
сейчасъ прише грошѣ.

Вагу страйковъ берутъ
ся вже повимати, и галицкій
селяне. Зъ села Тарасѣвки
підъ Збаражемъ доносать до
„Дѣла“, що тамъ було сего
року ажъ три страйки и всѣ
они, черезъ розумне пове-
дене справы и хлопске со-
лидарность, були выграні.
Першій застрайкували двор-
скій формалѣ, въ наслѣдокъ
сего, що тамошній двор-
скій посесоръ Файгеабавмъ
будувъ ихъ до работы за
разъ по повночи и безъ пра-
вичны вѣдправивъ зѣ служ-
бы кѣлькохъ ихъ товари-
шѣвъ. Другій разъ застрай-
кували селяне въ часѣ ко-
шеня сѣна, а опѣсля и под-
часъ жнивъ, а панъ посе-
соръ бувъ змушений за ко-
ждый разъ пристати на все,
что лишь домагали ся, бо
нѣгде не мѣгъ достати ро-
ботника.

Тяжкій смутокъ, жалъ
и нещасте стрѣтило нашого
земляка, Пилипа Гогоца въ
Simpson, Pa., доброго Руси-
на и довѣрлывого секретаря
мѣсцевого братства. На
дифтерію, що теперь лютуе
въ цѣлой околици, померло
ему дня 12. с. м. троє дѣ-
тей наразъ: 13-лѣтна Марія,
7-лѣтна Софія и 5-лѣтній
хлопчикъ Павло. Не помо-
гла навѣтъ скоро помѣчь лѣ-
карека.

Зъ послѣднего народо-
численія въ Спол. Держа-
вахъ показуесть, що въ стей-
тахъ Kentucky, Maine, Loui-
siana, Maryland и Massachu-
setts жие майже таке саме
число женщинъ якъ и му-
щинъ. Въ Kentucky е най-
менше чужинцѣвъ, бо лишь
50,249, а наибольше въ
Massachusetts, бо ажъ 846-
324.

Свою жену застрѣливъ,
почае сварки, будѣвничий,
Яковъ Джергартъ, въ Ша-
мокинѣ, Па. Жена допѣкала
ему часто, що пропаває всѣ
грошѣ, мало дае на удерж-
жане дому и 4-охъ дѣтей,
а се привело его до такои
люти, що зламавъ револь-
веръ и забивъ жену вѣдъ
разу, вѣдѣвши ея кулькою
въ саме сердце. Потѣмъ хо-
тѣвъ и собѣ водворити жи-
те, але очевидно не мавъ
вѣдѣваги, бо лишь легко зра-
нилъ себе въ голову.

Мертве море (друге
въ ряду) водкрывъ ученый
Sven Hiden въ Тибетѣ, въ
Азіи. Дво его здае ся бути
цѣле зъ соли, вода дуже
густа и переповнена солею
такъ, що въ мори томъ не
може вѣчного жити.

Грибами отрофили си
жена и сынъ економа Лап-
чиньского, въ Несторѣвцѣхъ,
волочѣвского повѣта (Гали-
чина). Доньку, що такожъ
ѣла грибы, водратувавъ за-
возованный лѣкарь.

Такъ же въ Дроговыжѣ,
коло Жидачева, зганула въ
наслѣдокъ отроения грибами
цѣла родина селянъ Васи-
лишиньхъ, зложена зъ вѣт-
ця, матери, дочки и сына.
Всѣ четверо, мимо скорой
помочи, до кѣлькохъ годинъ
померли.

Жертвою пожару въ
російской мѣстѣ Витебску,
о чѣмъ мы доносили минув-
шого тыжня, упало 1000 бу-
дынокѣвъ, все що въ нихъ
находило ся и кѣлкадесять
людей. Окрѣмъ того згорѣ-
ло въ Кіевѣ 19 каменницъ, а
зъ цѣлой полудневои Росіи
и Украины доносать о гроз-
ныхъ пожарахъ сѣль, мѣ-
стечокъ, степѣвъ и торфо-
вищѣ.

О. Медведскій, бывшій
дуппастырь въ Lansford,
обнавъ парохію въ McKees-
port. Pa.

За старанемъ Ирены
Рудъ, председательки гу-
товарства мѣстности, соймъ
въ Колорадо ухваливъ, що-
бы въ школахъ посвящыва-
ти 10 минутъ тыжднево на
науку дѣтей, якъ обходи-
лись по людски зъ звѣря-
тами.

Комарѣвъ можна лег-
ко выгубити черезъ ховане
птицъ, що живять си вы-
ключно сими насѣкомыми.
Ночный ястребъ и (purple
martin) нуртуровый зиморо-
докъ, родъ великов ластѣвка,
если розведенъ въ якѣй околи-
ци, потрафлять зовсѣмъ
выгубити сѣи незносный
творѣня.

„SONNTAGSBLATT“
der NewYorker Volkseitung
ч. 32, зъ 11. серпня 6. р.
помѣстила зновъ въ пере-
кладѣ одно оповѣдане на-
шого молодого писателя В.
Стефаника подъ заголовкомъ
„Eine Neuigkeit“ (Новина).
Се вже четверте оповѣдане
В. Стефаника, яке умѣсти-
ла загадана часопись.

Зъ Pleasant Home, Man.,
Канада: Въ нашѣй колоніи
стало ся нещасте: Дня 26.
юлія с. р. Войтко Цѣсельов-
скій косивъ сѣно на своѣй
фармѣ для худобы, а було
то близько невеликого озе-
ра, такъ на его фармѣ. И
побичивъ вѣтъ на озерѣ ди-
кій качки, стрѣливъ до нихъ
ца на свое нещасте забивъ
ажъ двѣ разомъ. Потѣмъ
полѣзъ за тими качками въ
озеро и натрафивъ на якусь
бачиру, зъ котрой не мѣгъ
вылѣзти, бо було воды по-
выжъ хлопа и тамъ втопнѣвъ
ся. Лишила ся жѣнка и од-
на дитина. Покойный похо-
дивъ зъ Маріямполя въ Га-
личинѣ.
Ив. Дрогомирскій

„Молитва капиталиста“,
такій заголовокъ носила но-
винка въ галицкихъ робѣт-
ничьихъ газетахъ, за яку по-
конфіскувала ихъ державна
прокураторія. Ся молитва
була изята въ италійскои
роб. газеты „Avanti“, котра
намалювала капиталисту, що
клячавъ передъ гверомъ и
говоривъ слѣдуючому молитву:
„Гверъ нашъ, иже еси насъ
на земли, да святитъ ся имя
твое. Да прійдегъ царствіе
твое. Будь воля твоя, якъ
въ мѣстѣ такъ и на сѣлѣ.
Твой выстрѣлъ насущный,
дай намъ днесь. И дай намъ
нашъ хосенъ, якъ мы его
не даемо робѣтникамъ на-
шимъ. И не веда насъ въ
покупеніе уступства для
робѣтничковъ. И избави насъ
вѣдъ робѣтничьихъ юній. —
Амѣнь.“

Приморозки въ пѣв-
ночной Дакотѣ и Манитобѣ
понищили мѣсяцями всю о-
городовину. Кѣлка ночей
зъ ряду було тамъ минув-
шого тыжня такъ замно,
неначе въ осени.

Спровергнувши знач-
ну суму почтовыхъ грошей,
застрѣливъ ся въ Майданѣ,
коло Кольбушовой, тамош-
ный почтмайстеръ (очевид-
но польскій шляхтичъ).

Забилъ въ майнахъ на
Jessup, Pa. Русина Андрѣя
Вавецко, въ пятницу 16-го
августа. Небѣщикъ походилъ
зъ Угорщины, села Остур-
на, мавъ лѣтъ 38, зѣоставивъ
въ краю жену и дѣти. До
каждой організації невале-
жавъ.

Комарѣ такъ покуса-
ли недавно двое дѣтей ол-
ного нѣмецкого эмигранта
коло Емерсонъ, Ман., Ка-
нада, що до 24 годинъ по-
мерли. Дѣти, зъ котрыхъ
одно мало 4 а друге пов-
третя року, блудили въ кор-
чахъ цѣлу ночь, а коли ихъ
родичѣ найшли, були вже
такъ покусані, що лежали
безъ памяти.

Поклады черного мар-
мора водкрыли въ земплинѣ-
скомъ комитатѣ, коло стациі
Евремезевъ, близъ галицкой
границѣ. Мраморъ сей має
бути дуже гарный, а его
поклады досыть грубѣ.

10,000 людей застрай-
кувало въ Микиспортѣ, Па.
на приказъ президента Ше-
фера. Мѣжъ страйкерами е
много Русинѣвъ.

Лишь 3 роды занятій
були приступны для жѣнокъ
въ Америцѣ 1840 року. Ны-
нѣ занятій доступныхъ для
женъ есть 350.

Небувала спека па-
нувала сего року въ Ита-
ліи. Цѣлы винницѣ зѣстали
зничены, высохли мѣвъ вѣдъ
огню.

До найскоршихъ же-
лѣзничихъ поѣздѣвъ на свѣ-
тѣ належать тѣ, що ѣдуть
зъ Camden, N. J. до богато-
го морского купелевого мѣ-
сця Atlantic City. бо ро-
блять вѣдъ 60 до 66 миль на
годину.

Конники польный поя-
вились въ величезномъ чи-
слѣ въ Naples, N. Y. и ро-
били такую шкѣду фармерамъ,
що тѣ-жъ мушѣли скосити
завчасу зѣбоже, чтобы бодай
часть его ухоронити.

Всѣ державы свѣта ма-
ють \$31,800,000,000 довгу,
се есть 10 разъ только, що
100 лѣтъ тому назадъ. Най-
большую причиною сего
задовження ся суть войны и
удержаня великаго войска.

Сказанный пѣсѣ поку-
савъ въ Бардіовѣ и Ку-
ровѣ, шаршеского комит.
на Угорщинѣ множество ху-
добы и 2. людей.

П. Захаръ Тихань-
скій, що поймавъ недавно
зъ Олифанту до краю (село
Викова, въ Галичинѣ) для
поратованія здоровья, зѣ-
ставъ заарештованный — якъ
намъ доносятъ — и сидитъ
въ вязницѣ, а то за се, що
бувъ въ Америцѣ и не слу-
живъ въ австрійскомъ вой-
ску. П. З. Тиханьскій, есть
американскимъ горожаня-
номъ и дѣятели ѣдучи до
краю, повиненъ бувъ собѣ
взяти американскій паш-
портъ, тогда були-бъ его
австрійскій власти не мали
права до арешту саджати,
тымъ больше, що вѣтъ прій-
шовъ до Америки не яко
дешертаръ а въ томъ часѣ,
коли ще не бувъ кляканный
анѣ обовязанный служити въ
войску. „Сиди дома и умн-
рай зъ голоду, а нѣгде не
ходи“ — се засада, якои
держати ся каже австрійске
управительство своимъ горо-
жанямъ.

Выбудовано двѣ но-
вы гр. кат. церкви въ Па-
тонѣ, Па. и въ Виндберѣ, Па.

За послѣднихъ 6 ро-
ковъ пѣвнѣчна пресвитеріа-
ныска церковь зискала
81,000 новыхъ членѣвъ, 206
церковъ и 590 поповъ.

Минувшій редѣлъ
сталъ велике нещасте въ
сталевои фабрицѣ въ Youngs-
town, О. Черезъ неспѣдан-
не зломане замку 20 тонъ
розпаленои стали влялось
въ мѣсце для гартованія ста-
ли. Наступила експлозіи и
14 людей зѣстало сильно
попареныхъ; 6 зъ нихъ вже
умерло а правдоподобно и
многой другой поумирають.
Можливо, що выздоровѣють:
Анд. Мадяръ, Мих. Яцко,
Юрко Ванякъ и Юрко Ро-
blesk (Павликъ?). Йос. Во-
госкій, Мих. Сороско, Стеф.
Стахура, Анд. Іугошъ, Ів.
Стефанъ, Юрко Дзялбецкій
и кѣлькохъ Американцѣвъ
уже або померли, або мала
наѣтъ на ихъ выздоровлене.

Экскуршенъ до Мавн-
тейнъ Парку на доходъ рус-
кой церкви въ Forest City,
Pa. водбуде ся въ Четверъ
29-го Августа, 1901.

Хто хоче добрымъ и
честнымъ Русинѣмъ бути и
себе и свою родину zabez-
печати, нехай читае тую
новину: Братство св. АА.
Петра и Павла въ Ansonia,
Conn. пріймае новыхъ чле-
новъ до 1. септембра с. р.
при знизженѣмъ вступномъ
вѣдѣ 16 до 30 лѣтъ — \$1.00.
вѣдѣ 30 до 45 — \$1.50. Въ
томъ братствѣ каждый че-
стный Русинъ повиненъ бу-
ти, бо то одиноке руске
братство въ той околици:
Ansonia, Derby, Shelton, Sey-
mour, Waterbury и Terry-
ville. Мѣтинги нашъ вѣдбу-
вають ся въ остатну недѣ-
лю кождо го мѣсяця. —
За урядѣмъ бр.

Г. Дандикъ, пред. Г. Горбаль, секр.
А. Подберезнякъ, кас. 1902

Дещо з исторіі

російской православной місії въ Америцѣ.

Повнише подаемо кѣлка подій з исторіі російской
православной місії въ Америцѣ такъ якъ они были описані
в сучасныхъ американскихъ газетахъ. Для большѣй ціка-
вости подаемо ихъ в язиці англійскімъ и рускімъ.

From „San Francisco Chronicle“
June 23, 1878.

Mysterious murder.

The Coroner held an in-
quest yesterday on the body
of the Russian Arch-Priest
Paul J. Kedrolevanski, who
was found on a Kearney Street
doorstep on the night of June
17th, and brought to the
City Prison Hospital under
the supposition that he was
intoxicated.

He was tossed into a cell
in the prison with other less
respectable and more demon-

Запрошене!
Просимо всѣхъ Славянъ,
а особливо Русинѣвъ такъ
мѣсцевыхъ якъ и замѣсцевъ-
ныхъ на забаву, котру уря-
джае братство св. АА. Пе-
тра и Павла на 2. септем-
бра въ понедѣлокъ въ Нѣ-
медкой Гали на Мейнелѣ
Стр. въ Ansonia, Conn. на
доходъ руской церкви. Прій-
дѣтъ брата Русины мѣсцевіи
якъ и замѣсцевіи и прича-
нѣтъ ся до звѣлченія сев
забавы. За урядѣмъ братства:
Гав. Дандикъ, пр. Г. Горбаль, секр.
А. Подберезнякъ, кас. 1902

65 людей затопилось
минушого четверга неда-
леко острова Douglass, Аля-
ска. Причиною сего неща-
стя було се, що корабель
Isle der розбавъ ся о ледо-
ву скалу. 113 особѣ выра-
тувано. Зъ кораблемъ затопи-
лось такожъ \$250,000 въ
золотѣ, яке везли деякіи па-
сажиры зъ Клондайкѣ.

Яко доказъ прихиль-
ности до Спол. Державъ,
мають Хинцѣ выбудовати
прекрасный будынокъ для
своего посольства въ Ва-
шингтонѣ. Будынокъ сей
мае бути красѣйшій, якъ
всѣ другіи ханьскіи посоль-
ства въ якѣмъ небудь евро-
пейскомъ мѣстѣ.

Конѣске мясо дуже
подорожѣло. Причиною се-
го полуднево африканьска
вѣйна. 200,000 коней и му-
ловъ спотрѣбували до сего
часу Англича въ войнѣ зъ
Бурами.

Робѣтнича організації
Рицарѣ Працѣ и Амер. Про-
тивъ-тростова Ліга зложили
\$500.00 для оплаты адвока-
товъ, котріи мають выгочити
трѣстамъ процесъ за пере-
ступлене противъ трѣсто-
выхъ законѣвъ.

Въ Норвегіи надано
тымъ жеванъ право голосо-
ванія на мѣсцевыхъ урядни-
ковъ, що платять податокъ
вѣдъ маетку вартости 300
коронъ. або котрыхъ мужѣ
платять такіи податокѣ.

Зъ Plymouth, Pa. пи-
шуть намъ: Дня 3-го авгу-
ста братъ нашъ и членъ „Р.
Н. С.“ М. Чорный вступивъ
до стану супружеского. На
весѣлю було богато людей,
але всѣ спокойно и гарно
забавляля ся. Молодятамъ
желаемо прожити щасливо
мно го лѣтъ. С. Гринякъ.

Великій балъ на до-
ходъ руской церкви и въ
Northampton, Pa. водбуде ся
дня 28. августа 1901. Поча-
токъ о 5 год. зъ полудня.
Тикетъ 25 цѣт.

„КОМАРЪ“, одинокій гумористично-
сатиричний орган на Руси. Выходить у
Львові два рази на мѣсяць під редакцію
Івана Куценевича. Передплата: цілорічна
\$2.00, піврічна \$1.00. Адресъ: „Комаръ“,
Львів, улица Куркова ч. 27. Замовля-
ти можна черезъ редакцію „Свободы“.

strative drunkards, and a
kind-hearted . . . rested his
head on a . . . in the
corner of the cell. The Pri-
son keeper Lenheimer, recog-
nized him as a man who had
been brought in once or twi-
ce before on a similar charge,
and although he was
evidently in a helpless con-
dition, almost if not entirely
in-ensurable, he was put down
in the minds of the prison
officials as a chronic inebri-
ate, and no further attention
was paid to him until 5 o-
clock the following morning,
at which time the cells are
washed out.

It was discovered at that
late hour that the deceased
was unable to go up . . .

Dr. Stevens was summoned,
who examined him shortly
afternoon. About 10 o'clock the
doctors bled him, but the
relief had come too late. And
later in the afternoon the
unfortunate man died. The
death was considered — „sud-
den.“

He had an important pa-
per on his person which he
was going to send to St. Pe-
tersburg, and that Priest, re-
ferring to his clerical assi-
stant Nicolas Kovnegin
would give \$10,000 to have
it from him. The witness
remembered that dead Arch-
Priest had exhibited the do-
cument exteriorly. It was
an impressive looking docu-
ment, long, and folded pecu-
liarly in the center.

The jury returned a ver-
dict: — „that death had
been caused by a blow given
by some unknown person.“

Russian Consul Welitski
admitted that there had been
some ill-feeling between the
priests. He could conceive
of no motive for the murder.

(Дальше буде.)

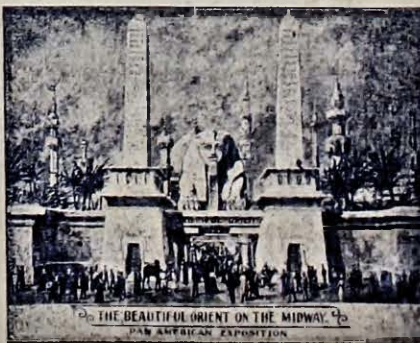
Руско-американська народна пѣсня.

XXII.

В Америцѣ сипана дражѣчка
Іде за ньов моя фраюрочка,
Іде, иде, ручки заламуе,
Бо йи малый до краю вандруе.
Не плач мила, не плач, бо ужъ дармо,
Во я іду ужъ на завтра рано,
Ужъ мій куферъ стоїтъ на дипої,
А шифкарта у кишени мой.
Якъ емъ прійшовъ до Нью Йорку в ночи,
Заплакали мої чорні очи: —
Ой Боже мій якъ я ся застарав,
Поки тоту водичку преплавамъ.
Ой якъ емъ мавъ на ту шиф сидати —
Радше було заразъ умерати;
На тій шифі барз велика псота,
Во тамъ не даа нхто о человека;
Якъ вінъ умре, плебанъ го не сховать,
Ани ему розгрішенія не дасть,
Лемъ му дадутъ кавалокъ олова
Тай го трутаты матрози до моря.
Его тіло рубки розтігають,
Лемъ кісточки по морю плавають.
Шифкапитанъ заразъ відписали,
Щобъ го більше дома не чекали.
Сестри, братя барз ся зрадовали,
Же зъ газдівства большѣе часть дістали.
— Сестри, братя ви ся не радуїте,
Во я маю в краю дрібні діти.

Зависавъ В. Гришко вѣдъ Стефана Гришка въ Mahanoy Plane, Pa.
(Щавне, Галичина.)

0 68

ОБРАЗОКЪ показуе входъ до „Прекрасного Выходу“. „Превр. Выходъ“ се бу-
днина и уланѣ, що вѣрно представляють намъ выгладъ мѣстъ вѣсѣднихъ и вѣтъ ш-
те. 300 людей, вѣсѣднихъ тубыльцѣвъ, замешкують се пѣльае мѣстечко, а нѣвъ
своихъ народныхъ вѣсткахъ.

